

32 793 Preventief gezondheidsbeleid
32 813 Kabinetsaanpak Klimaatbeleid
Nr. 866 Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid,
 Welzijn en Sport

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 3 oktober 2025

Met deze brief stuur ik uw Kamer twee recente onderzoeken toe, één over planetaire gezondheid en één over klimaatadaptatie in de zorg. Gegeven de demissionaire status van het kabinet ben ik terughoudend met een reactie daarop.

'Te heet onder onze voeten' (Raad Volksgezondheid & Samenleving)

Op 21 juli jongstleden ontving het kabinet van de Raad Volksgezondheid & Samenleving (hierna: RVS) het rapport '*Te heet onder onze voeten – gezond samenleven kan alleen op een gezonde planeet*'. De RVS heeft dit rapport op eigen initiatief opgesteld. In het rapport geeft de RVS antwoord op de vraag: wat is nodig om gezond te kunnen samenleven binnen planetaire grenzen? Het rapport bevat drie hoofdboodschappen: 1) planetaire gezondheid vormt de basis voor volksgezondheid en voor een gezonde samenleving, 2) benader dit complexe vraagstuk vanuit een systeemperspectief, en 3) heb expliciet oog voor rechtvaardigheid in de transitie naar gezond samenleven binnen planetaire grenzen.

Het kabinet herkent de drie hoofdboodschappen. De gezondheid van mensen is gebaat bij zaken als schone lucht, schoon water en een gezonde omgeving. De transitie naar een maatschappij die rekening houdt met de grenzen die de aarde stelt, is nodig en al gaande. De verandering van het klimaat en de geopolitieke ontwikkelingen vragen ons na te denken hoe we omgaan met kostbare grondstoffen en materialen en hoe we onze weerbaarheid vergroten. Slimmer en spaarzamer omgaan met grondstoffen scheelt niet alleen kosten, ook vergroot het de leveringszekerheid en vermindert het de hoeveelheid afval. Een gezonde leefomgeving is daarbij gebaat, en daarmee de gezondheid van mensen.

Het kabinet zet zich op allerlei manieren in om de verbinding

tussen gezondheid en andere beleidsopgaven te versterken. Zo heeft het kabinet eind vorig jaar uw Kamer de Beleidsagenda 'Gezondheid in alle beleidsdomeinen' toegestuurd¹. Een belangrijk spoor daarin is het meenemen van gezondheid in het algehele Rijksbeleid. Dat is bijvoorbeeld tot uiting gekomen in het *Klimaatplan 2025-2035*² en in de impactanalyse daarvan. Ook aan de adaptatiekant krijgt de wisselwerking tussen klimaatverandering en gezondheid een plek, bijvoorbeeld in de herijking van de Nationale Adaptatiestrategie (NAS), waarin gezondheid expliciet is opgenomen en ingebed in een domeinoverstijgende visie op hoe Nederland zich voorbereidt op klimaatverandering. Om het denken over het relatief nieuwe model van planetaire grenzen³ en integrale beleidsontwikkeling verder te versterken, werkt NWO in het kader van de Nationale Wetenschapsagenda aan ontwikkeling van 'bouwstenen voor integraal beleid op planetaire gezondheid'⁴.

Rechtvaardigheid is ook voor het kabinet een belangrijk aandachtspunt. In voornoemd klimaatplan en in de besluitvorming over klimaatbeleid streeft het kabinet ernaar om de lusten en de lasten eerlijk te verdelen tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en de mensen thuis. In de recent gepubliceerde *Klimaat- en Energienota 2025*⁵ heeft het kabinet aangekondigd te onderzoeken hoe de rechtvaardigheidsverdelingsprincipes uit het voornoemd ontwerp-Klimaatplan verder geoperationaliseerd, en klimaatbeleid op rechtvaardigheid geëvalueerd kunnen worden.

'Is de zorg klaar voor het klimaat van vandaag?' (TwynstraGudde)

Bijgaand treft u het verkennend onderzoek *'Is de zorg klaar voor het klimaat van vandaag? Een verkenning naar klimaatadaptatie in*

¹ Kamerstukken II 2024/2025, 32 793, nr. 794

² Kamerstukken II 2024/2025, 32 813, nr. 1501

³ Het model van planetaire grenzen gaat uit van negen planetaire grenzen waarbinnen aarde, moet blijven om de (leef)omstandigheden op aarde stabiel te houden: klimaatverandering, biodiversiteit, verandering van landgebruik, zoetwatergebruik, biochemisch stromen, oceaanverzuring, atmosferische aerosolbelasting, aantasting van de ozonlaag en introductie van nieuwe entiteiten ([Planetary boundaries - Stockholm Resilience Centre](#)).

⁴ <https://www.nwo.nl/en/researchprogrammes/dutch-research-agenda-nwa/thematic-programming/building-blocks-for-integrated-policy-on-planetary-health>

⁵ <https://open.overheid.nl/documenten/6744a7e2-bc2a-47b0-833e-8e4c5dd3d793/file>

de zorgsector' naar de mate waarin de zorgsector zich voorbereidt op klimaatrisico's. TwynstraGudde heeft dit in opdracht van het ministerie van VWS tussen november 2024 en juni 2025 uitgevoerd, en is uitgezet onder vijf grote zorgsectoren⁶ verspreid over 11 veiligheidsregio's. Uit de verkenning blijkt dat zorgaanbieders zich bewust zijn van klimaatverandering, maar dat zij de kans en impact van specifieke risico's op hun bedrijfsvoering moeilijk kunnen inschatten. Klimaatadaptatieve maatregelen worden in de regel pas genomen na een directe ervaring met schade of overlast door veranderende weerextremen, bijvoorbeeld na een overstroming.

Het verkennend onderzoek biedt een aantal mogelijke handelingsperspectieven voor zorgaanbieders, hoe publieke zorgorganisaties daarbij kunnen ondersteunen en wat overheden kunnen doen. VWS zal bezien in hoeverre

de aanbevelingen uit het onderzoek aanknopingspunten bieden voor bijvoorbeeld de herijking van de Nationale Adaptatiestrategie (NAS), die in 2026 wordt vernieuwd.

Ons voorbereiden op een veranderend klimaat en werken aan onze weerbaarheid is een investering in onze welvaart. Het is aan een nieuw kabinet om te bepalen of en op welke wijze het verder invulling wil geven aan de adviezen en aanbevelingen.

Ik vertrouw erop uw Kamer hiermee afdoende geïnformeerd te hebben.

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
J.Z.C.M. Tielen

⁶ Te weten ziekenhuiszorg, geestelijke gezondheidszorg (ggz), gehandicaptenzorg (ghz), huisartsenzorg en verpleging/verzorging/thuiszorg.